

УДК 343.98:159.9



<https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.03>

Осипенко Іван Петрович

старший викладач кафедри кримінального права та правосуддя Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»



<https://orcid.org/0000-0001-6235-8049>
osip1705@ukr.net

Падалка Владислав Олександрович

здобувач вищої освіти кафедри кримінального права та правосуддя Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»



<https://orcid.org/0009-0006-2623-8078>
vladpadalka17@gmail.com

Бібліографічний опис статті: Осипенко І.П., Падалка В. О. (2026). Правова природа використання поліграфа у криміналістиці. *Криміналістика і судова експертиза*, 71, 31-42. doi: <https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.03>

ПРАВОВА ПРИРОДА ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА У КРИМІНАЛІСТИЦІ

У статті здійснено комплексне теоретико-правове дослідження правової природи використання поліграфа у криміналістиці та визначено його місце в системі засобів отримання криміналістично значущої інформації. Актуальність дослідження зумовлена зростаючими потребами практики застосування поліграфа у кримінальному провадженні, відсутністю чіткого нормативного регулювання його процесуального статусу, а також неоднозначності судової практики щодо оцінки результатів психофізіологічних досліджень. **Метою статті** є визначення правової природи поліграфа, з'ясування особливостей його використання у криміналістичній діяльності та обґрунтування напрямів удосконалення законодавчого регулювання застосування поліграфологічних досліджень в Україні. **Методологічну основу дослідження** становлять загальнонаукові та спе-

ціально-юридичні методи пізнання, зокрема формально-логічний, системно-структурний, порівняльно-правовий, історичний та метод аналізу судової практики. Їх застосування дозволило розкрити еволюцію використання поліграфа, визначити його функціональне призначення у криміналістичній техніці та дослідити процесуальні аспекти використання результатів відповідних досліджень у кримінальному провадженні. У роботі проаналізовано наукові підходи щодо віднесення поліграфа до криміналістичної техніки або криміналістичної тактики, досліджено питання доказового значення отриманої інформації та меж її використання з урахуванням принципів верховенства права і гарантій прав людини. Особливу увагу приділено впливу сучасних нормативних змін, зокрема запровадженню методики проведення судових психологічних експертиз із використанням поліграфа, на трансформацію його правового статусу. Обґрунтовано положення, що поліграф слід розглядати як багатопільовий засіб криміналістичної техніки та водночас як засіб судової психологічної експертизи, результати якого можуть використовуватися лише у сукупності з іншими доказами. Зроблено **ВИСНОВОК** про поступову інституціоналізацію поліграфологічних досліджень в Україні та необхідність подальшого законодавчого врегулювання поліграфологічної діяльності з метою забезпечення балансу між інтересами правосуддя та захистом прав людини.

Ключові слова: поліграф, криміналістика, кримінальне провадження, судова експертиза, психофізіологічне дослідження, доказування, криміналістична техніка, процесуальний статус, судова практика, права людини.

Osyenko Ivan

*senior lecturer of the Department of Criminal Law and Justice
Educational and Scientific Institute of Law and Social
Technologies Chernihiv Polytechnic National University*



<https://orcid.org/0000-0001-6235-8049>
osip1705@ukr.net

Padalka Vladyslav

*graduate of the Department of Criminal Law and Justice
Educational and Scientific Institute of Law and Social
Technologies Chernihiv Polytechnic National University*



<https://orcid.org/0009-0006-2623-8078>
vladpadalka17@gmail.com

LEGAL NATURE OF THE USE OF THE POLYGRAPH IN CRIMINALISTICS

To cite this article: Osypenko, I., Padalka, V. (2026). Pravova pryroda vykorystannia polihrafa u kryminalistytsi [Legal nature of the use of the polygraph in criminalistics]. *Criminalistics and Forensics*, 71, 31-42. doi: <https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.03>

This article presents a comprehensive theoretical and legal study of the legal nature of polygraph use in forensic science and defines its place within the system of methods for obtaining forensically relevant information. The relevance of the study stems from the increasing practical use of the polygraph in criminal proceedings, given the long-standing absence of clear regulatory provisions governing its procedural status and the ambiguity of judicial practice regarding the assessment of the results of psychophysiological examinations. **The aim** of the article is to define the legal nature of the polygraph, to clarify the specific features of its use in forensic activities, and to justify directions for improving the legislative regulation of the application of polygraph examinations in Ukraine. **The methodological basis** of the study consists of general scientific and specialised legal methods of inquiry, in particular the formal-logical, systemic-structural, comparative-legal, historical and judicial practice analysis methods. Their application has made it possible to trace the evolution of polygraph use, determine its functional purpose within forensic techniques, and examine the procedural aspects of using the results of such examinations in criminal proceedings. The work analyses scientific approaches to classifying the polygraph as either a forensic technique or a forensic tactic, and examines the evidential value of the information obtained and the limits of its use, taking into account the principles of the rule of law and human rights guarantees. Particular attention is paid to the impact of recent regulatory changes, in particular the introduction of procedures for conducting forensic psychological examinations using the polygraph, on the transformation of its legal status. It is argued that the polygraph should be regarded as a multi-purpose tool of forensic science and, at the same time, as an instrument of forensic psychological examination, the results of which may be used only in conjunction with other evidence. It is **concluded** that polygraphological research is gradually becoming institutionalised in Ukraine and that further legislative regulation of polygraphological activities is necessary to ensure a balance between the interests of justice and the protection of human rights.

Keywords: polygraph, forensic science, criminal proceedings, forensic examination, psychophysiological examination, evidence, forensic technique, procedural status, judicial practice, human rights.

Постановка проблеми

Стрімкий розвиток науково-технічного прогресу зумовлює активне впровадження новітніх засобів отримання криміналістично значущої інформації, серед яких особливе місце посідає поліграф як інструмент психофізіологічної детекції реакції людини. У сучасній практиці його застосування виходить за межі суто оперативної-розшукової діяльності та дедалі частіше розглядається як галузь криміналістики, що розробляє засоби, прийоми й методи виявлення, фіксації, дослідження та використання інформації про кримінальне правопорушення.

Водночас у науковій спільноті відсутня єдина думка щодо визначення правової природи використання поліграфа у криміналістиці. Дискусійним залишається питання його місця у системі криміналістики – чи належить поліграф до криміналістичної техніки як інструментальний засіб фіксації інформації, чи до криміналістичної тактики як психологічний прийом отримання орієнтовних даних. Не менш проблемним є визначення характеру отриманої за його допомогою інформації, як такої, що має доказове значення, чи як орієнтовної, допоміжної інформації, яка використовується для планування слідчих (розшукових) дій.

Окремої уваги потребує питання відповідності застосування поліграфа принципам верховенства права, забезпечення прав людини та стандартам справедливого судового розгляду, сформованим у практиці Європейського суду з прав людини. Невизначеність правової природи поліграфа породжує ризики неправомірного розширення його функціонального призначення та підміни процесуальних гарантій технічними засобами психофізіологічного впливу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питання правової природи та практичного застосування поліграфа в криміналістиці залишається предметом гострих наукових дискусій. Сучасні дослідники підходять до вивчення цієї проблеми з позицій необхідності вдосконалення доказової бази та техніко-криміналістичного забезпечення судочинства. Зокрема, С. І. Перлін розглядає поліграф у контексті розвитку структури криміналістичної техніки, наголошуючи на мультидисциплінарній природі цієї галузі та відставанні нормативного регулювання технічних засобів від темпів наукового прогресу [1, с. 95].

Значна увага в сучасній літературі приділяється проблемі законодавчої невизначеності. Дослідники Л. І. Аркуша, О. В. Чернов та В. К. Волошина констатують відсутність в Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України) прямої норми, яка б визначала процесуальний статус психофізіологічного дослідження. Вони зазначають, що за нинішніх умов результати дослідження з ви-

користанням поліграфа мають переважно орієнтувальне значення, а їхнє використання ускладнюється відсутністю єдиних методологічних підходів до підготовки фахівців-поліграфологів [2, с. 118].

Питання доказового значення поліграфа детально аналізують Н. М. Сенченко та Д. В. Федоренко. Автори підкреслюють, що оскільки пристрій фіксує лише фізіологічні реакції, а не самі думки, його результати не можуть вважатися беззаперечним доказом правдивості показань. Вони наполягають на тому, що такі відомості можуть мати сенс лише як допоміжний інструмент під час досудового розслідування та мають оцінюватися виключно в сукупності з іншими належними доказами [3, с. 1].

Процесуальні аспекти та критерії допустимості результатів дослідження з використанням поліграфа стали об'єктом праці А. Г. Вуйми та В. О. Злотник. Дослідники акцентують увагу на необхідності формалізації процедури використання цього науково-технічного засобу для забезпечення прав людини та уникнення суб'єктивізму при інтерпретації даних. Ними пропонується впровадження логіко-імовірнісних підходів до оцінки отриманих матеріалів, що дозволило б підвищити рівень об'єктивності висновків спеціаліста в судовому процесі [4, с. 287].

Теоретико-правове обґрунтування використання поліграфа через призму етики та дотримання прав людини розглядають О. П. Макарова та О. С. Матюшенко. У своєму дослідженні вони фокусуються на принципах добровільності та правових межах застосування поліграфа, порівнюючи українську практику із зарубіжним досвідом. Автори роблять висновок, що подальша легітимізація цього методу можлива лише за умови чіткого правового врегулювання, яке б збалансувало інтереси правосуддя та особисті права учасників кримінального провадження [5, с. 328].

Мета дослідження

Мета дослідження — комплексний теоретико-правовий аналіз використання поліграфа у криміналістичній діяльності, визначенні його процесуального статусу в системі засобів доказування. Також дослідження спрямоване на формування науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення законодавства України з питань легітимізації психофізіологічних досліджень.

Виклад основного матеріалу

Поліграф був створений у США у 1921 році як детектор брехні. Протягом десятиліть поліграф застосовується у практиці боротьби зі злочинністю у багатьох країнах американського континенту, Європи та Азії. За допомогою цього приладу збиралися дані, що дозволило звузити коло підозрюваних у скоєнні кримінального правопо-

рушення, виявити факти скоєного кримінального правопорушення, створення умов для отримання правдивих показань, збирання додаткової інформації про правопорушення, що розслідується.

Серед країн, правоохоронні органи яких першими після США почали застосовувати поліграф, були Китай (1943 р.), Індія (1948 р.), Японія (1951 р.) і ін. Сьогодні поліграф застосовується правоохоронними органами близько 70 країн світу.

Перша хвиля професійного інтересу до поліграфа в Україні, як і в багатьох інших країнах, тісно пов'язана з діяльністю правоохоронних органів та була неминучою хоча б тому, що на той час (кінець 90-х років минулого століття) правоохоронні структури всіх держав, з якими Україна має сухопутні та морські кордони, Румунії, Молдови, Угорщини, Словаччини, Польщі, Білорусі, Росії, Болгарії, Туреччини, вже використовували поліграф. Друга хвиля пов'язана з діяльністю приватних структур, які зазвичай використовували цей прилад для вирішення внутрішніх проблем, згодом почали надавати послуги іншим приватним підприємствам, державним структурам при розслідуванні кримінальних правопорушень і службових проступків, для відбору і супроводу кадрів.

Розгляд правової природи використання поліграфа необхідно розпочати з його місця в системі криміналістичної науки. Виходячи з того, що дослідження закономірностей утворення слідів кримінального правопорушення є вагомим завданням криміналістичної техніки, зазначимо, що, крім нього, можна виділити принаймні ще одне, не менш важливе, завдання – розроблення технічних засобів, методів і методик їх застосування з метою виявлення, фіксації та дослідження таких слідів. Окрім того, засоби криміналістичної техніки застосовуються не тільки для дослідження матеріальних слідів кримінального правопорушення, а й у процесі фіксації ходу і результатів слідчих (розшукових) дій (наприклад, відеозапис слідчого експерименту або застосування поліграфа), де здійснюється дослідження інформації щодо діяння, яке розслідується [1, с. 96].

У контексті вищезазначеного, поліграф постає як спеціальний засіб криміналістичної техніки, що спрямований на виявлення «ідеальних» слідів — інформації, яка збереглася в пам'яті людини. Його застосування базується на науково встановленому взаємозв'язку між психологічним станом особи та її миттєвими фізіологічними реакціями, що дозволяє здійснити процес об'єктивізації отримання вербальної інформації під час слідства.

Поліграф як засіб психофізіологічного дослідження функціонує шляхом фіксації змін фізіологічних показників організму під час відповідей на спеціально сформульовані запитання. Ці реакції інтерпретуються як індикатори психологічного стресу або прихованої інформації, що, своєю чергою, може бути пов'язано з обставинами вчинення кримінального правопорушення. У розвинених країнах результати такого дослідження активно використовуються як на

стадії досудового розслідування, так і під час добору персоналу до правоохоронних структур, органів національної безпеки та розвідки [2, с. 118].

Ефективність такої діагностики безпосередньо залежить від чутливості сенсорів пристрою та здатності системи точно фіксувати найменші коливання в роботі вегетативної нервової системи людини. Сучасні програмно-апаратні комплекси дозволяють здійснювати моніторинг цілого спектра біологічних процесів, що забезпечує комплексний підхід до аналізу психофізіологічного стану обстеженої особи.

Основними фізіологічними показниками, які реєструються поліграфами, є: ритм дихання, інтенсивність потовиділення, рівень кров'яного тиску. Деякі детектори здатні порівнювати напругу голосових зв'язок, фіксувати розширення капілярів, реакцію зіниць тощо [6, с. 47].

На нашу думку, реєстрація зазначених параметрів у сукупності дозволяє отримати об'єктивну картину психофізіологічного стану особи, що має ключове значення для подальшої інтерпретації результатів. Саме завдяки здатності приладу виявляти приховану інформацію шляхом аналізу вегетативних реакцій, сфера його застосування у правоохоронній системі постійно розширюється, охоплюючи як процесуальні, так і позапроцесуальні форми діяльності.

Широкий спектр функціональних можливостей поліграфа зумовлює основні вектори його використання в органах правопорядку України, серед яких пріоритетними є кадровий відбір, криміналістичні дослідження, забезпечення слідчих дій та психодіагностика. Особливої уваги заслуговують спеціальні заходи, що інтегрують поліграфологічні опитування в оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність для ідентифікації причетних до кримінальних правопорушень осіб та виявлення внутрішніх загроз. Крім того, інструментальна верифікація інформації є ефективною під час розслідування корупційних правопорушень, проведення профілактичних перевірок. Така багатоаспектність застосування спрямована на загальне підвищення результативності боротьби зі злочинністю та зміцнення національної безпеки [5, с. 331-332].

Разом з тим, потрібно зазначити, що поліграф дедалі частіше використовується в кримінальному провадженні як стороною захисту, так і стороною обвинувачення. Його застосовують для з'ясування фактів, що мають істотне значення для встановлення істини у справі відповідно до вимог ст. 91 КПК України. За допомогою поліграфа можуть перевірятись свідчення підозрюваного, обвинуваченого чи свідків. Такі дослідження не мають процесуального статусу доказів, однак можуть бути враховані як додаткова інформація [3, с. 3]. Така популярність методу на фоні правового вакууму тривалий час створювала ситуацію, за якої суди скептично ставилися до результатів тестувань, посилаючись на відсутність сертифікованих методик.

Проте динаміка розвитку вітчизняної криміналістики останніх років дозволила вийти на новий рівень стандартизації цієї галузі. Тому, на думку С. В. Рибалко, використання поліграфу в практиці породжує більше питань, ніж надає відповідей, і це призводить до неоднозначностей у судовій практиці при оцінці результатів поліграфічних досліджень [7, с. 96].

Суттєвим кроком у напрямі легітимізації та нормативної регламентації використання поліграфа стало розроблення Національною асоціацією поліграфологів України у 2023 році спеціалізованої Методики проведення судових психологічних експертиз. Офіційна реєстрація цього документа Міністерством юстиції України в лютому 2025 року докорінно змінила правову ситуацію: відтепер аргументи, якими суди раніше обґрунтовували відхилення висновків експертів-поліграфологів через брак сертифікованої методичної бази, втрачають свою актуальність та юридичне підґрунтя [4, с. 289]. Впровадження єдиної державної методики фактично змінило правову природу поліграфологічного опитування, трансформувавши його з факультативного «дослідження» у повноцінний об'єкт судової експертизи. Це дозволяє більш чітко окреслити юридичні межі такого заходу.

Процесуальне розуміння цього інструменту знаходить своє відображення і в актуальній судовій практиці. Зокрема, у вирокі Києво-Святошинського районного суду Київської області від 20.01.2025 у справі № 369/15516/18 зазначається, що «судова експертиза з використанням поліграфу — це психологічна експертиза у вигляді дослідження експертом-поліграфологом на основі спеціальних знань з використанням поліграфу психофізіологічних реакцій особи у відповідь на пред'явлені під час дослідження стимули з метою перевірки достовірності інформації, що надається досліджуваною особою». Таке трактування судами природи поліграфологічного опитування підтверджує перехід від сприйняття його як суто технічного маніпулювання до визнання його складним психологічним дослідженням» [8].

Важливою умовою проведення такого дослідження є застосування науково верифікованих методик, які дозволяють мінімізувати суб'єктивізм при інтерпретації отриманих даних. Ключова роль у цьому процесі належить саме судовому експерту, який не лише технічно фіксує реакції організму, а й проводить глибокий психологічний аналіз отриманих результатів у контексті обставин справи. Саме такий синтез технічного інструментарію та спеціальних психологічних знань дозволяє трансформувати сукупність графіків і показників у зрозумілий для правосуддя висновок.

Процесуальна природа такого дослідження полягає у його здатності об'єктивізувати вербальну інформацію, надану учасниками провадження. На відміну від звичайного опитування, де фіксуються лише слова, експертиза з використанням поліграфа дає змогу оці-

нити психофізіологічну «вагу» цих слів для самої особи, що досліджується. Це створює передумови для перевірки слідчих версій та допомагає усунути суперечності, які неможливо вирішити іншими «криміналістичними методами».

Результати дослідження з використанням поліграфа можуть набувати статусу доказу у кримінальному провадженні лише в тому разі, якщо таке дослідження оформлене як судова експертиза. Проведення цієї експертизи регламентується нормами КПК України, Законом України «Про судову експертизу», а також Інструкцією про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичними рекомендаціями з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень», затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5. Йдеться про так звану «судову психофізіологічну експертизу з використанням поліграфа». Сама експертиза є дослідженням, що проводиться судовим експертом, який має володіти необхідними знаннями та практичними навичками, а її результати оформлюються у вигляді офіційного результату – висновком експерта. Її призначення не є обов'язковим і здійснюється виключно на розсуд суду чи слідчого судді [9, с. 410].

Варто зауважити, що в межах судового розгляду правова природа результатів поліграфологічного дослідження нерозривно пов'язана з виключними повноваженнями судді щодо оцінки доказів. У вироку Обухівського районного суду Київської області від 21.11.2025 у справі № 372/1854/18 зазначається: «Достовірність показань особи, в нашому випадку свідка та обвинуваченого, є предметом оцінки виключно суду. Таким чином, вказані вище висновки з використанням поліграфа оцінюються судом не як самостійні докази відповідно до статті 84 КПК України, та не можуть бути покладені в основу вироку, оскільки це порушує принцип безпосередності, передбачений ст. 23 КПК України» [10].

Таким чином, сучасна правова модель використання поліграфа в Україні характеризується переходом від повного заперечення методу до його поступової інституціоналізації через інститут судової експертизи. Попри реєстрацію нових методик та стандартизацію процедур, юридична сила таких висновків залишається обмеженою процесуальними обмеженнями, які не дозволяють технічним даним підмінити собою живі показання учасників процесу. Правова природа поліграфа сьогодні визначається його статусом як джерела допоміжної, орієнтуючої інформації, що підлягає критичній оцінці у сукупності з традиційними доказами.

Висновки

Проведене дослідження правової природи використання поліграфа у криміналістиці дозволяє констатувати, що цей інструмент

є складним багаточільовим засобом криміналістичної техніки. Його сутність полягає в інструментальній фіксації психофізіологічних реакцій особи, які виникають як результат емоційної напруги при наданні відповідей на значущі стимули. Таким чином, поліграф виступає засобом підвищення об'єктивності процесу отримання вербальної інформації, що дозволяє виявляти «ідеальні сліди» події в пам'яті людини, які неможливо зафіксувати іншими технічними методами та засобами.

Встановлено, що правова природа поліграфологічних досліджень в Україні на сучасному етапі зазнає суттєвої трансформації. Реєстрація Міністерством юстиції України у лютому 2025 року «Методики проведення судових психологічних експертиз із використанням комп'ютерного поліграфа» стала ключовим чинником легітимізації цього методу. Це дозволило перевести використання поліграфа з площини факультативних опитувань у площину повноцінної судової експертизи, що базується на апробованих наукових методах і методичних рекомендаціях.

Водночас аналіз судової практики свідчить про те, що результати використання поліграфа, навіть у формі судової експертизи, не мають статусу самостійного або беззаперечного доказу. Юридична сила висновку поліграфолога обмежена процесуальними обмеженнями, зокрема статтею 94 КПК України щодо вільної оцінки доказів судом та статтею 23 КПК України щодо принципу безпосередності дослідження показань. Суд розглядає такі дані лише як орієнтувальну або допоміжну інформацію, яка підлягає оцінці виключно у сукупності з іншими належними та допустимими доказами у справі.

Отже, правова природа використання поліграфа у криміналістиці визначається його подвійною роллю: як високоєфективного техніко-криміналістичного засобу отримання орієнтувальної інформації та як об'єкта судової психологічної експертизи. Подальше вдосконалення цього правового інституту потребує прийняття спеціального закону про поліграфологічну діяльність, який би чітко закріпив процесуальний статус результатів дослідження, визначив коло осіб, що не підлягають перевірці, та встановив додаткові гарантії захисту прав і свобод людини у кримінальному провадженні.

Список використаних джерел:

1. Перлін С. І. Проблеми визначення поняття та вдосконалення структури криміналістичної техніки як частини науки криміналістики. *Juris Europensis scientia*. 2021. № 2. С. 95–99. DOI: <https://doi.org/10.32837/chern.v0i2.213> (дата звернення: 27.02.2026).
2. Аркуша Л. І., Чернов О. В., Волошина В. К. Психофізіологічне дослідження з використанням поліграфа: поняття, значення та проблеми правового врегулювання. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2025. № 4. С. 117–122. DOI: <https://doi.org/10.32782/pyuv.v4.2025.20> (дата звернення: 27.02.2026).

3. Сенченко Н. М., Федоренко Д. В. Поліграф та його доказове значення. *Академічні візії*. 2025. № 44. С. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15882519> (дата звернення: 27.02.2026).

4. Вуйма А. Г., Злотник В. О. Використання в доказуванні результатів досліджень, проведених із застосуванням поліграфа. *Вісник ХНУВС*. 2025. № 4. С. 284–294. DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2025.4.22> (дата звернення: 27.02.2026).

5. Макарова О. П., Матюшенко О. С. Поліграф у криміналістиці: теоретичні, правові та практичні аспекти. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2025, №34(1). С. 327–344. DOI: <https://doi.org/10.32631/vsa.2025.1.23> (дата звернення: 27.02.2026).

6. Філімонов В. О. Нетрадиційні методи розслідування злочинів. *Соціально-гуманітарний вісник: зб. наук. пр.* 2022. Вип. 40. С. 47–49

7. Рибалко С. В. Інноваційні методи та технології у криміналістиці. Основні напрямки правового забезпечення балансу інтересів людини, суспільства і держави : Матеріали круглого столу. Миколаїв, , 24 листопада 2023 р. С. 95–98. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7ef57a6a-65fd-493c-946b-70f588868d67/content?page=95> (дата звернення: 27.02.2026).

8. Вирок Києво-Святошинського районного суду Київської області від 13.01.2025 у справі № 369/15516/18.

9. Євтушенко А. С. Поліграфічне дослідження як доказ у кримінальному провадженні. *Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів XXI століття*: Міжнар. науково-практ. конф. (11–12 груд., м. Житомир). 2025. С. 408–411.

10. Вирок Обухівського районного суду Київської області від 21.11.2025 у справі № 372/1854/18.

References:

1. Perlin S.I. (2021). Problemy vyznachennia poniattia ta vdoskonalennia struktury kryminalistychnoi tekhniki yak chastyny nauky kryminalistyky [Problems of defining the concept and improving the structure of forensic technology as part of the science of forensics]. *Juris Europensis Scientia*, 2, 95–99. DOI: <https://doi.org/10.32837/chern.v0i2.213> [in Ukrainian].

2. Arkusha L.I., Chernov O.V., Voloshyna V.K. (2025). Psykhofiziologichne doslidzhennia z vykorystanniam polihrafa: poniattia, znachennia ta problemy pravovoho vrehuliuvannia [Psychophysiological examination using a polygraph: concept, meaning and problems of legal regulation]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*, 4(63), 117–122. DOI: <https://doi.org/10.32782/pyuv.v4.2025.20> [in Ukrainian].

3. Senchenko N.M., Fedorenko D.V. (2025). Polihraf ta yoho dokazove znachennia [Polygraph and its proven significance]. *Academic Visions*, 44, 1–6. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15882519> [in Ukrainian].

4. Vuima A.H., Zlotnyk V.O. (2025). Vykorystannia v dokazuvanni rezultatativ doslidzhen, provedenykh iz zastosuvanniam polihrafa [The application of polygraph test results in the evidence process]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 4, 284–294. DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2025.4.22> [in Ukrainian].

5. Makarova O.P., Matiushenko O.S. (2025). Polihraf u kryminalistytsi: teoretychni, pravovi ta praktychni aspekty [Polygraph in criminology: theoretical, legal and practical aspects]. *Visnyk Kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*, 34(1), 327–344. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2025.1.23> [in Ukrainian].

6. Filimonov V.O. (2022). Netradytsiini metody rozsliduvannia zlochyniv [Non-traditional methods of investigating crimes]. *Social Sciences and Humanities Bulletin: Collection of Scientific Papers*, Issue 40, 2022, 47–49 [in Ukrainian].

7. Rybalko S.V. (2023). Innovatsiini metody ta tekhnolohii v kryminalistytsi [Innovative methods and technologies in criminology]. Osnovni pryntsyipy pravovoho zakhystu balansu interesiv liudyny, suspilstva ta derzhavy: materialy kruhloho stolu, November 24, 2023, 95–98 <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7ef57a6a-65fd-493c-946b-70f588868d67/content#page=95> [in Ukrainian].

8. Vyroky Kyievo-Sviatoshynskoho raionnoho sudu Kyivskoi oblasti vid 13 sichnia 2025 r. u spravi № 369/15516/18 [Verdict of the Kyiv-Sviatoshynskiy District Court of Kyiv Region dated January 13, 2025 in case No. 369/15516/18] [in Ukrainian].

9. Yevtushenko A.S. (2025). Polihrafichne doslidzhennia yak dokaz u kryminalnomu provadzhenni [Polygraphic study as evidence in criminal proceedings]. *Natsionalna bezpeka v umovakh viiny, povoiennoi vidbudovy ta hlobalnykh vykykiv XXI stolittia: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*, December 11–12, 2025, 408–411 [in Ukrainian].

10. Vyroky Obukhivskoho raionnoho sudu Kyivskoi oblasti vid 21 lystopada 2025 r. u spravi № 372/1854/18 [Verdict of the Obukhiv District Court of Kyiv Region dated November 21, 2025 in case No. 372/1854/18] [in Ukrainian].

Надійшла до редакції / Received: 25.03.2026

Отримана після доопрацювання / Received after revision: 09.04.2026

Прийнято до друку / Accepted for publication: 17.04.2026

Опубліковано / Published: 29.05.2026

Фінансування: відсутнє / Funding: none.

Конфлікт інтересів: автор(и) заявляє(ють) про відсутність конфлікту інтересів / Conflict of interest: the author(s) declare no conflict of interest.

Дотримання етичних норм: дослідження виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності / Ethical compliance: the study was conducted in accordance with the principles of academic integrity.

Дані дослідження: усі дані, необхідні для обґрунтування висновків, наведено у статті / Research data: all data necessary to substantiate the conclusions are presented in the article.